

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50.-
za en mesec .. K 4.50
za Nemčijo celoletno .. 55.-
za ostalo inozemstvo .. 60.-
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.-
za en mesec .. K 4.-
V spravi prejemam mesečno .. 3.50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10.-
za Nemčijo celoletno .. 12.-
za ostalo inozemstvo .. 15.-

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat .. po 50 v.
na dva in večkrat .. 45 ..
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta K 1.-
Izjaha vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

V megli.

Dunaj, 14. julija 1918.

Proti parlamentu.

Sinoči je ministrski predsednik Seidler nemudoma sklical načelnike klubov v ministrski prezidij. Prej je še bil pri cesarju v Eckertsau, nato je sprejel zastopnike posameznih strank v gosposki zbornici, pozno ponoči se je razgovarjal s predsedniki državnoborskih klubov. Čehi in nemški kršč. soc. se posvetovanja niso udeležili, ker sta bila oba že prej odpotovala. Nemški listi poročajo, da tudi dr. Tertl, načelnik Poljskega kola, ni narzoč in da se zato ni udeležil posveta pri ministrskem predsedniku. Ta vest je neresnična. Dr. Tertl je sedaj na Dunaju, se Seidlerjevemu povabilu ni hotel odzvati in je danes obiskal dr. Korošca v Jugoslovanskem klubu.

Ko se je popoldne zvedelo, da kliče Seidler predsednike klubov, so nastala v zbornici najrazličnejša ugibanja, kaj ima povedati poslanecem. Kakor se je pozneje zvedelo, je bil povod za posvetovanje sledeči: Včeraj se je vršil ministrski svet. Pri njem je Czapp izrazil bojazen, da bi debate v zbornici škodovala ugledu vojne sile. Slišalo se je to tako, kakor da bi g. Czapp želel, naj se parlament ne skliče.

Pod vtisom Czappovih izjav se je Seidler odpeljal k cesarju v Eckertsau, odkoder je sklical načelnike klubov k posvetovanju. Posvet je imel namen, da zagotovi miren potek državnoborskega zasedanja.

Dr. Korošec pri Seidlerju.

Ministrski predsednik je sprejemal načelnike posamez. Dr. Korošca je vprašal, ali bo Jugoslovanski klub kaj storil, da bi prišlo v zbornici do viharnih prizorov, kateri bi na zunaj pokazali, da monarhija na znotraj ni trdna in konsolidirana. Sicer ni glede zunanje politike, je rekel ministrski predsednik, ničesar pričakovati, a vendar zahteva interes države, da pokažemo sedaj na zunaj notranjo trdnost in enotnost. Zato vpraša, ali bo prišlo v zbornici do viharja.

»Ali pride do viharnih nastopov, ali ne,« je odgovoril dr. Korošec, »tega ne vem. Mi bomo storili, kar smatramo za svojo dolžnost. Ako bi to komu škodovalo, nosite za to odgovornost Vi, ekselencija, ki ste ustvarili položaj, v katerem smo.«

Min. predsednik: »Torej mi ne morete nič povedati?«

Dr. Korošec: »To je vse, kar Vam morem povedati.«

Min. predsednik je na to omenil, da namerava govoriti tudi o jugoslovanskem vprašanju v svoji izjavi. Zato bi rad vedel, ali je to Jugoslovanskemu klubu ljubo, ali ne.

Dr. Korošec: »V katerem smislu mislite govoriti?«

Min. predsednik: »V onem smislu, kakor sem že govoril v znani seji načelnikov.« (Seidler je mislil tukaj na svoj načrt, da se od jugoslovanskega telesa odtrga Istra in Slovenci.)

Dr. Korošec: »Ako v tem smislu govorite, bi to bilo zopet le olje v ogenj. Mi take rešitve jugoslovanskega vprašanja ne moremo sprejeti.«

Min. predsednik: »Torej ne bom govoril o jugoslovanskem vprašanju.«

Dr. Korošec: »To je Vaša stvar.«

S tem je bil razgovor med ministrskim predsednikom in dr. Korošcem končan.

V megli.

Seidler še danes nima večine, dasi se bo državna zbornica že jutri napolnila s poslanci. Nekaj nade ima, da bi dobil budgetni provizorij, ker upa zanj pridobiti nemške soc. demokrate, za vojne kredite pa ni nobenega upanja. Poljaki so še vedno trdno odločeni, da Seidlerja vržejo, kar dokazuje tudi okoliščina, da se niso hoteli odzvati povabilu k posvetu v ministrski prezidij. Poljski krogi so prepričani, da se stališče Poljskega kola do Seidlerja ne bo spremenilo, naj bo potek razprave kakršenkoli.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Jugoslovanski klub pripravlja važne, oziroma nujne interpelacije o tem, kako

je sedaj z vprašanjem miru, o persekucijah shodov, časopisja, uradništva, o novih rekvizicijah, o vojni politiki (zabranjevanju časopisja na fronti, vojna cenzura, vojni tiskovni stan itd.), o poglobitvi zveze z Nemčijo, o vojaških dogodkih v Judeburgu, Muravi in Radgoni, o raznih modalitetah reševanja jugoslovanskega vprašanja (ogrski načrt, Avstro-poljska), o ratificiranju mirovne pogodbe v Brestu Litovskem, o dogodkih v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu, o odpustitvi starejših letnikov, o zopetni omejitvi oprostitev, o naučni šoli, o razmerah pri dr. železnici itd.

Brambni odsek.

Češki svaz je zahteval, naj se skliče brambni odsek. Delo brambnega odseka je že končano, treba bo le še glasovati. Gre za odpustitev od vojaščine letnikov od 42. do 50. leta. Glede tega so trije predlogi. Čehi zahtevajo, naj se razveljavi cesarska naredba, po kateri bi se ti letniki zaporedoma odpuščali, in predlagajo, naj se 42—50 letni vojaki odpuste takoj. Nemški soc. demokrati so pa za to, da se letniki zaporedoma odpuščajo, med tem ko predlagajo nemške stranke, naj se namesto cesarske naredbe sklene zakon z enakim besedilom. Kdaj se brambni odsek snide, še ni gotovo.

Pred državnim zborom.

Na Dunaju, 15. julija 1918.

Danes so minuli natančno štirje meseci, odkar se je vršila zadnja seja poslanske zbornice. 15. marca je odšel državni zbor na velikonočne počitnice, ko je bil dovolil pred tednom dni štirimesečni proračunski provizorij po hudih, hudih bojih in krizah. Minuli so velikonočni in binokostni prazniki, minula je doba veljavnosti provizorija, državnega zbora pa ni bilo. Ko so se poslanci razhajali, se je imenoval kot termin prihodnje seje 17. april, pri tistih, ki so bolj upoštevali nagnjenost vlade k odkladanju, tudi že kar 23. april. Za dan 30. aprila je bila seja že sklicana, a to je bilo samo za aprila, neprosto voljni humor. Da se bo seja, ki je bila sklicana za 7. maj, res vršila, so verjeli tudi taki, ki jih ne zadene očitek lahkovernosti. Pa v tretje gre rado, in tu je bila tretja preložitve posebno radikalna. Zbornica je bila odgojena po Seidlerjevih besedah za 6 tednov — do 18. junija — v resnici pa za 10 tednov. Ker je danes očitno prepozno, da bi se razposlana vabila zopet preklicala, moramo verjeti, da je predzgodovina sklicanja z današnjim dnem zaključena.

Da se Seidler ni upal stopiti pred zbornico dolge štiri mesece, kar je pokazalo avstrijske razmere v jasni luči pred celim svetom in ugledu države na zunaj silno škodovalo, ima svoj vzrok v znanih dejstvih, da naša vlada nima za seboj večine, ker je nočejo podpirati Poljaki. Večina mora imeti 237 poslancev, ker šteje državni zbor namesto 516 poslancev le 473. 43 jih je deloma umrlo, a se niso volile nadomestne volitve (pri nas dr. Krek, Povše in Mandić), nekateri so izgubili mandate (dr. Gregorin in Grafenauer).

Ker razpolagajo Nemci s krščanskimi socialci vred brez socialnih demokratov le s kakimi 170 glasovi, tvorijo večino samo združeni s 77 Poljaki. Druge večine ne morejo dobiti in je tudi ne marajo. 29 Ukrajincev je pač nezadostna pomoč. Nad vlado se sedaj v tragični ironiji mašuje dejstvo, da je ob uvedbi splošne volilne pravice razdelila okraje v Galiciji tako, da imajo Ukrajinci polovico mandatov manj kot so želeli. Tako stojimo dandanes pred žalostnim dejstvom, da podpirajo Ukrajinci vsako vlado, s katero se ne strinjajo Poljaki, in da pričakuje Ukrajince več od Nemca kot od Poljaka.

V parlamentarnem položaju ni danes nič novega. Seidler nima večine. Socialni demokrati in Poljaki vztrajajo v opoziciji. Zbornica se oživlja. Poslanci se vračajo, tudi Jugoslovanski klub je že po večini zbran. Za jutrišnji sejo vlada veliko zanimanje, zlasti Seidlerjeva izjava o zunanji politiki se pričakuje z veliko napetostjo.

Jugoslovanski klub.

Dunaj, 15. julija 1918.

Danes ob 10. uri dopoldne je imela seja parlamentarna komisija Jugoslovanskega kluba. Razgovarjali so se o predlogih in interpelacijah, ki jih bo treba vložiti.

Parlamentarna komisija kluba sklene, da vloži klub v jutrišnji seji zbornice 6 nujnih interpelacij ter sopodpiše češki predlog za obtožbo ministrov.

Popoldne pred sejo načelnikov strank se je vršila plenarna seja Jugoslovanskega kluba. Poročilo parlamentarne komisije kluba se odobri. Dr. Korošec je poročal o svoji avdijenci pri cesarju in pri ministrskem predsedniku. Klub je sklenil, da predlaga dr. Korošec pri seji načelnikov strank, naj se pred debato o proračunskem provizoriju otvori mirovna debata in razpravlja o šestih nujnih interpelacijah kluba. Nato so razpravljali o parlamentarni taktiki. Razprava še ni zaključena in se jutri pred sejo nadaljuje.

Jugoslovanski klub je vložil 52 interpelacij.

Nujne interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 15. julija 1918.

Za nujnost interpelacij Jugoslovanskega kluba o mirovnih predlogih in preganjanju Jugoslovancev bodo glasovale vse zbornične stranke.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 15. julija 1918.

Začetkom današnje seje klubovih načelnikov je predložil predsednik dr. Grob v zadnji konferenci dogovorjeni predlog glede zaslišanja poslancev kot prič in naznanil, da je vlada predložila mirovne pogoje z Rusijo, Rumunijo in Finsko.

Posl. dr. Korošec je izjavil, da se zadnje seje klubovih načelnikov ni mogel udeležiti. Z ozirom na strašne razmere jugoslovanskih dežel, posebno v Bosni in Dalmaciji, je prosil, naj se pred prvim branjem proračunskega provizorija dovoli razprava o nujni interpelaciji Jugoslovancev glede mirovnih upov, po prvem branju proračunskega provizorija pa naj se otvori razprava o preganjanjih Jugoslovancev.

Posl. Seitz je zahteval, naj se o vseh teh važnih vprašanjih razpravlja v veliki politični debati ob prvem branju proračunskega provizorija. Vsaki stranki naj se dovoli določeno število govornikov, govori naj trajajo po eno uro. Končno je naznanil sklep svojega kluba, da nima povoda, da bi svoje načelno stališče nasproti proračunskemu provizoriju izpremenil.

Predsednik dr. Grob je rekel, da bo jutri predlagal, naj se prvo branje proračunskega provizorija takoj postavi na dnevni red; nato bo odredil glasovanje o tem, ali naj se interpelacijam prizna nujnost in končno predlaga, naj se debata o prvem branju proračunskega provizorija in nujnih interpelacijah izvede obenem.

Posl. Waldner je rekel, da bo v pričakovani vladni izjavi pač tudi zunanji minister po ustih ministrskega predsednika govoril o zunanji politiki in mirovnem vprašanju. Izjava bo obsegala razpravo o proračunskem provizoriju, pa tudi vprašanje zunanje politike in miru, četudi ne bi bilo dr. Koroščeve nujne interpelacije. Če bi se tako vprašanje posebej obravnavalo, bi to pomenilo dvojno debato o enem in istem predmetu. Pozval je dr. Korošca, naj združi svojo interpelacijo z veliko debato o prvem branju proračunskega provizorija.

Posl. Kraft je priporočal, naj bi se dela proračunskega provizorija tako razdelila, da bi določitev roka za zakon o kontrolni komisiji za državne dolge, katero zahtevajo socialni demokrati, tako izvršila, da bi se rešila tudi važna predloga o avstrijsko-ogrski banki, ki je istotako na dnevnem redu odseka.

Posl. Glombinski je pripomnil v imenu svojih ožjih somišljenikov, da bodo ti vložili nujno interpelacijo o objavi tajnih dogovorov v brestovski pogodbi in o odpravi ministrske naredbe z dne 25. julija 1914, tičeče se suspenzije določb državnega temeljnega zakona.

Posl. Korošec je ponovno priporočil, naj se predvidi nekakšna omejitev.

Posl. Stanek je napovedal nujne interpelacije pristašev češkega državnega prava glede ustevitve »Nriodnih Listov«, radi kršitve poslanske imunitete s pozivanjem na pričanje in končno obtožbo ministrov.

Posl. Daszynski je interpeliral navzočega ministrskega predsednika radi sobotne konference v ministrskem predsedstvu.

Ministrski predsednik je odgovoril, da se ni moglo misliti, da bo stvar vzbudila toliko pozornosti. Vse govorice tem povodom, kakor bi bilo slo za razpust parlamenta, za novo odgoditev, za izpremembo kabineta in osebe ministrskega predsednika in podobno, so popolnoma izmišljene. Šlo je samo za to, da se pred zasedanjem vendar še orientira, da-li ne bodo nastopili pojavi, ki bi utegnili našim interesom z ozirom na zunanji položaj škodovati. V tem oziru se je vsekakor moral napraviti poizkus, da se dobi jasnost, ne da bi se s tem spravljala v odvisnost usoda zbornice ali vlade.

Konferenca klubovih načelnikov je sklenila, da naj se prvo branje proračunskega provizorija izvrši v štirih sejnih dnevih. Razpravo bo uvedel dr. pl. Seidler. Do besede naj pride 32 govornikov, katerih vsak naj govori 1 uro. S prvim branjem proračuna se zveže tudi razprava o vseh vloženih nujnih interpelacijah. Po prvem branju proračunskega provizorija se bo obravnaval predlog o obtožbi ministrov, nakar se bo vršila vojaška debata.

Čehi in Jugoslovani.

Dunaj, 15. julija.

Danes zvečer sta imela načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec in František Stanek skupno posvetovanje o politični taktiki klubov.

Jugoslovani in mir.

Dunaj, 16. julija 1918.

Vse z napetostjo pričakuje današnjega zasedanja zbornice. Jugoslovanski klub se je ravnokar sestel. Splošno pozornost pa vzbujajo nujni predlogi Jugoslovanskega kluba o mirovni debati. Jugoslovani smo za mir, dovolj nam je te strašne vojne. Mir nam je najnujnejša zadeva in z zahtevo po miru nastopi Jugoslovanski klub v tem zborničnem zasedanju. Vlada pa rabi parlamentarno tribuno edino zato, da dobi potrebne kredite. Želja ljudstva in narodov ji je deveta briga.

Poljaki ostanejo v opoziciji.

Dunaj, 15. julija. Poljsko kolo je danes skoraj enoglasno sklenilo: Poljsko kolo nima povoda, da bi v političnih stvareh sprejelo nove sklepe.

Nemški socialni demokrati proti proračunskemu provizoriju.

Z Dunaja poročajo 15. t. m.: Klub nemških socialnih demokratov je sklenil, da bo glasoval proti proračunskemu provizoriju in proti vojnim kreditom.

Poljaki predložijo tajne listine o brestovskem miru.

Z Dunaja poročajo, da bodo Poljaki predložili dve listini, katerih ena obsega besedilo tajne pogodbe med avstrijsko vlado in galickimi Ukrajinci, druga pa namišljeni tajni dogovor med grofom Czerninom in dr. pl. Kühlmannom, glasom katerega ima Nemčija v uravi in notranji politiki Poljske odločilen vpliv.

Socialnodemokratske interpelacije.

Socialni demokrati bodo vložili nujne interpelacije o zunanji politiki, o protustavni ratifikaciji brestovske mirovne pogodbe, o pomanjkanju življenja in o naglem sodbstvu na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Za uvedbo mirovnih pogajanj.

V današnji seji — dne 16. t. m. — je vložil dr. Korošec in tovariši sledečo interpelacijo:

Celokupna notranja politika v Avstriji kakor tudi zunanja, izvzemši kratek presledek, ki ga je zaključil grof Czernin, temelji na zanašanju odgovornih krogov na »zmagovit« mir. Ker se na avstrijsko-ogrski strani v tej smeri razvijajo enaki

streznitev, je nemški državni tajnik pl. Kühlmann dne 24. junija 1918 odkrito izjavil, da Nemčija vojne ne more končati z vojaško odločitvijo.

Sporazumni mir je torej edini izhod. Kdor hoče še rešiti življenje in imetje narodov Avstrije-Ogrske, mora nemudoma stremeti za tem sporazumom brez ozira na zunanje faktorje, na privilegije posameznih narodov in zastarane državne organizacije in oblike.

Da so mirovni cilji Zedinjenih držav severne Amerike, ki jih je postavil predsednik Wilson v svojem govoru dne 4. julija 1918, primerni za razpravo, mora priznati vsak, ki smatra civilizacijo in zadovoljnost državljanov za glavno svrhu državne organizacijske oblike v nasprotju s samovoljo in silo, ki mora dovajati do večnih narodnih bojov in krvavih vojev.

Zato vprašamo c. kr. ministrskega predsednika, ali je nemudoma pripravljen, napotiti c. in kr. zunanje ministrstvo, da na temelju v Wilsonovem govoru z dne 4. julija 1918 navedenih štirih mirovni načel začne z Združenimi državami Amerike in po njihovem posredovanju z drugimi državami entente nemudoma mirovna pogajanja.

Dunaj, 15. julija 1918.

Konfiskacije »Slovenca«.

Dr. Korošec in tovariši so vložili dne 16. t. m. na ekselenci gg. ministrskega predsednika in notranjega ministra radi dvojne mere pri zaplenjanju sledečo interpelacijo:

V dnevniku »Slovenec« v Ljubljani z dne 20. junija 1918 je bila zaplenjena sledeča notica:

»Nesramnost brez primere! Celovške »Freie Stimmen« z dne 16. junija, št. 135, prinašajo v posebni dvestranski prilogi natančnejše poročilo o »volkstagu« v Velikovicu. V poročilu samem pravijo samo, da je mariborski France Girstmeier poročal v daljšem govoru o svojih vtisih ob sprejemu Štajercev pri cesarju, ob koncu priloge pa dodajajo sledeči v Celovcu cenzurirani privesek: »Iz govora štajerskega poslanca (!? od kdaj in kje?) Girstmajerja-Maribor, naj se omeni še njegov pogovor s cesarjem ob sprejemu štajerskega odposlanstva: Girstmeier: »Veličanstvo! Vzrok, radi katerega vse to doživljamo, je amnestija!« Nato je potegnil Girstmeier podobo Koroščevo iz žepa ter rekel: »Veličanstvo, dovolite, da s to podobo (an der Hand dieses Bildes) Vaše Veličanstvo seznanjam z veleizdajalcem. Veličanstvo, pomislite, kaj je ta mož proti svojim nahujskanim kmetom dejal na nekem zborovanju: Duhovni gospod se je namreč hvalil, gotovo po krivem, da hodi pri Vaši gospe soprog neopričlaščen ven in noter, kolikorkrat se mu poljubi.« — Ko je prišel govor na poslanca Verstovška, je opomnil cesar: »Tega ne poznam.« Girstmeier je odvrnil: »Potem tudi ničesar ne zgubite! Ljubi gospod in cesar, tako ne gre naprej!«

Tako slove v dobrednem prevodu poročilo celovškega lista o Girstmeirjevem nastopu pred cesarjem, kamor ga je peljal dr. Seidler. Ali naj kaj pripomnimo? Reči bi mogli kvečjemu z Nemci »Pfui Teufel!«

Zgoraj citirani privesek je izšel v »Marburger Zeitung« v Mariboru z dne 21. junija 1918. Kar je smel objaviti nemški list v Mariboru, je ljubljanski cenzor slovenskemu listu zaplenil in preprečil javno obrambo proti grdemu nemškemu javnemu obrekovanju in sramotanju.

Vprašamo Vaši ekselenci: Kaj hočete ukreniti proti dvojni meri, ki se kaže v takem postopanju cenzurnih organov?

Dunaj, dne 16. julija 1918.

Interpelacijo o dogodkih na jugozapadni fronti

nameravajo nujnim potom vložiti dunajski naprednjaki.

Grof Burian o zunanjem položaju

Dunaj, 16. julija. (K. u.) Obvestila zunanega ministra, ki jih je zadnje čase redno pošiljal obema ministrskima predsednikoma o njegovem nazoru glede na zunanji položaj, izvajajo med drugim:

V sredi strašne, a v vsakem oddelku za nje uspešni obrambni borbi, ne zasledujejo osrednje velesile drugega namena, kakor da pribore pri sovražniku voljo do miru.

Stvarno in bistveno ločijo na zahodu vojskujoči se stranki dejansko le teritorialni smotri. Sami se zavzemamo za velike koristi človeštva, za pravičnost, svobodo, čast, mir med narodi in za enakopravnost, o kateri pravijo sovražniki, da se morajo zanje boriti proti nam, za te potrebe času primernih nazorov ne potrebujemo pouka. Toda za to ne gre, marveč gre, kaj umevajo še postrani poleg teh »dobrih« človeštva, kar naj poskusita oba dela pošteno pojasniti in sporazumno dognati.

Mirovni sklepi na vzhodu.

To naj se pa ne obravnava po tistem načinu, kakor so presojali naše na vzhodu sklenjene mirovne sklepe. Saj smo povabili vse naše sovražnike, naj se jih udeleže

in skrbeli naj bi bili, da bi bili izpadli drugače. Zdaj po storjenem dejanju stoji njih kritika na slabih nogah, ker ni nobenega pravnega naslova, na katerega se morejo sklicevati, da obsojajo mirovne pogoje, ki so bili za udeležence sprejemljivi ali neizogibljivi. Drugi naši sovražniki se ne boje, kakor trde njih zaupljivo se glaseče izjave, da jih premagamo.

Teritorialne zahteve.

Nepremagljiva je še, kakor se zdi, trma, s katero se stavijo teritorialne zahteve po Alzaciji-Loreni. Tridentu in Trstu, po nemških kolonijah itd. Tu stoji meja naše mirovne pripravljenosti, ki dopušča, da se o vsem prerekamo, samo o nedotakljivem lastnem posestnem stanju ne.

Avstrija-Ogrska.

Sovražnik ne namerava od Avstrije-Ogrske odtrgati le, kar zahteva zase, napaden bodi tudi notranji ustroj monarhije, ki naj se kolikor mogoče v njenih delih razcepi. Ko so spoznali, da za našo premagano ne zadoščajo več druga sredstva, se je nepričakovano neizmerno pomnožilo zanimanje za naše notranje razmere. Sporazum je odkril svoje srce za nje tako pozno v vojski, da govori o takih narodnih vprašanjih marsikateri sovražni državnik kot vojni smotrih, o katerih obstoju pač ni niti slutil, ko se je pričela vojska, da obstojajo. To se natančno vidi na diletantskem površnem načinu, kako na sovražni strani razpravljajo in rešujejo zapletena vprašanja, za katera gre. Naši sovražniki popolnoma šablonsko ne poznajo bistva avstrijske-ogrške monarhije. V svojem zadovoljstvu nad trenutnimi, če tudi težavnimi notranjimi vprašanji prezirajo, da niso države več narodnosti obsegajoče ponavadi nobene tvorbe slučajja, marveč produkti zgodovinskih in narodnozemeljskih potreb, ki vsebujejo svoje rastlino in vzdrževalno načelo; ki za to tudi vsebujejo — kar velja v popolni meri za Avstrijo in Ogrsko — potrebno prožnost in prilagodnost sposobnost v menjajočih se dobah časa, da z ozirom na potrebščine vsakokratne stopnje razvoja same sebe reformirajo in da same rešujejo notranje krize z izključitvijo nepotrebnega inozemskega vmešavanja. Monarhija odklanja tuje vpadе vseh oblik, kakor se tudi sama ne peča z tujimi zadevami. Naši sovražniki nas nameravajo s hujskajočo ofenzivo v notranjosti oslabiti, da bi bili brez moči, naš prakrepi organizem hočejo razbiti, da bi slabi deli osamljeni služili njih namenom. Ena polovica Avstrije-Ogrske naj propade, da osrečijo drugo polovico s svojimi nenaprosenimi recepti, se mora nadaljevati nesmiselna vojska.

Kakor se je v teku stoletij vedno zgodilo, bodo tudi države in narodi monarhije rešili svoje naloge sporazumno s svojim vladarjem. Monarhija odločno odklanja tuje vmešavanje v kakršnikoli obliki, kakor se tudi sama nikdar ne peča s tujimi zadevami. Nikdar nismo narekovali svojim sovražnikom programov, kako naj obravnava svoja notranja vprašanja, če smo morali tudi večkrat opozarjati, da tudi pri naših sovražnikih ni vse srečno in složno, da obstojajo Irska, Egipt, Indija itd., smo to storili le kot reciprocitetno svarilo s svetom: »Pometaj pred lastnim pragom!«

Sovražno hujskanje se ne omejuje na poskus, da hujska pri nas narode proti narodom; trosi tudi strašna nizka obrekovanja, da seje nezaupanje med narodi monarhije in njih dedno vladarsko rodbino. Namen se jim ne posreči. Načina boja pač ni potrebno podrobneje označevati. Naši narodi ga ogorčeno odklanjajo.

Vojskovanje in diplomacija

služita v vojski enemu in istemu smotru in ena druge ne izključuje. Diplomacija se mora ozirati na vsak korak vojske, ki ji določuje delovanje.

Mirovna pripravljenost monarhije.

Vedno in vselej bomo opozarjali, da je sedanja vojska brezsmiselno prelivanje krvi, ki se lahko vsak trenutek konča.

O zvezi z Nemčijo

je rekel med drugim, da ohrani zveza tudi v bodoče svoj obrambni značaj in prilagodi gospodarske, vojaške in druge zadeve spremenjenim razmeram in pridobljenim naporom, in da se rešijo vprašanja, ki so v zvezi z oživljeno Poljsko z ozirom na želje prebivalstva. Zveza ne bo nikogar ogrožala in se ne bo nič v njo sprejelo, kar lahko povzroči snovanje protizveze.

Kar se bo moglo v bodočnosti uresničiti vzvišene misli splošne zveze narodov, naša zveza ne bo ovirala, marveč dobi voljno jedro, pripravljeno skupno, ki se bo lahko strnila z vsako državno kombinacijo sorodnih načel.

Z Bolgari in Turki

želimo, da ostanemo tudi po vojski v najtesnejšem stiku.

Nadaljevanje vojske

zavisi izključno le od enostranske uničevalne volje sovražnih voditeljev držav. Naši sovražniki zasledujejo na svoji okrajinavi poti smotre, ki jih je mogoče uresničiti le na razvalinah sveta.

Končno opozarjam na besede našega vladarja v njegovem odgovoru na mirovno noto svetega očeta s 1. avgusta 1917: »Stremim po miru, ki osvobodi trpljenje narodov od jeze in maščevalnosti in ki naj jih skozi rodove obvaruje pred uporabo oborožene sile.«

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. julija 1918. Uradno se razglša: Na gorskih bojnih črtah je topovski ogenj trajno živahen.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. julija 1918. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Jugozahodno od Yperna je po močni predpripravi s topovi sovražnik napadel in udril v neznatni širokosti v naše bojno ozemlje. Na obeh straneh Lyse cel dan boj s topovi. Proti večeru je oživel boj tudi na drugi bojni črti.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Med Aisno in Marno je bil boj živahen. Na posameznih mestih južno od St. Pierra-Aigle in ob Savieresu spopadi pehote.

Poročnik Loewenhardt si je priboril svojo 35. zračno zmago.

pl. Ludendorff.

Nova nemška ofenziva pri Reimsu.

Berlin, 15. julija zvečer. Uradno: Jugozahodno in vzhodno od Reimsa smo vdrl v dele francoskih postojank.

Z novo nemško ofenzivo nadaljujejo Nemci svoje prekinjene operacije pri Reimsu, od tam vodi pot k Marni, oziroma Parizu. Vojaški strokovnjaki so že pred meseci trdili, da se bo bila odločilna bitka na zahodnem bojišču ob reki Marni.

Sodba o položaju na francoski fronti.

Lugano, 15. julija. Pariški dopisnik »Secola« piše: Nekaj dni sem pričakujevo v Franciji mirno in odločno novega nemškega napada, o katerem poročajo letalci, da je nani vse pripravljeno. Vznemirja okolnost, ker Nemci toliko časa odlašajo z ofenzivo in svarijo, da pripravljajo najbrže kako novo, nezasišano presenečenje v kakem bojnem odseku morebiti z napadom množičnih naskakovnih voz.

Jutri ob 12. uri se zaključi podpisovanje 8. vojnega posojila. Hiti, kdor še ni podpisal.

Iz Rusije.

Vojni komisariat boljševikov poroča, da so pregnali iz Jaroslava bele garde, ki beže čez Volgo, drugi pa pripravljajo ustajo v Ribinskem. Na fronti ob Volgi so zasedle čete sovjetov Ovzan in Bugulmo. — Dalje poroča agentura, da je izdal sovjetski vrhovni poveljnik ruske armade ob Volgi Muravjev, a ga armada, izvzemši male čete njegovih pristašev, ni podpirala, vsled česar je zbežal s svojimi ljudmi v Simbirsk, kjer je pozival na pohod proti Moskvi in napovedal Nemčiji vojsko. Drugi poveljnik Blagonravov, ki je prevzel vrhovno poveljstvo, je poslal vojake, da primejo Muravjeva, ki se je ustrelil, ko jih je zagledal. Armada je pa med temi dogodki operirala naprej, kakor da se ni nič zgodilo. — Agencija Havas poroča iz Pariza, da je sprejel 14. t. m. izvršilni odbor socialistične radikalne stranke Kerenskega, ki je izjavil, da je po njegovi sodbi Rusija še vedno v vojski z Nemčijo. Kerenskij je zahteval pomoči vseh narodov sporazuma Rusiji, ki naj ji pošiljajo malih čet in posebno streliva. Da deželo rešijo, morajo hitro delati, ker bo čez 3 mesece morebiti že prepozno. — »Reuter« poroča, da bodo napadli Angleži Ruse z Murmanske obali, kjer pričakujejo novih angleških čet.

Občine deželnemu odboru.

+ Občina Sv. Križ pri Kostanjevici je z ozirom na okrožnico deželnega odbora ponovno izjavila, da stoji neomajno na stališču deklaracije in da odklanja vsako drugo stališče ter da želi in prosi, naj se tudi deželni odbor pridruži majniški deklaraciji.

klaraciji. Obenem je bil soglasno izvoljen za častnega občana presvetli g. knezoškof dr. Ant. Bon. Jeglič.

+ Občinski odbor v Strugah je v seji dne 14. julija 1918 vzel na znanje okrožnice deželnega odbora z dne 21. junija 1918, št. 7078, 3. julija 1918, št. 7079, ter 3. julija 1918, št. 7080, ter izjavlja, da neomajno vztraja na stališču državnopravne deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, s povdarkom habsburško-lorenške dinastije ter odklanja vsako drugo stališče, naj se mu predlaga od katerekoli strani. — Andrej Hočevar l. r., župan. — Ivan Pučelj l. r., Ignac Pučelj l. r., svetovalca.

+ Občinski odbor na Polici pri Višnji gori je v seji dne 30. junija 1918 vzel vsebino okrožnice deželnega odbora z dne 19. junija t. l. na znanje ter izjavlja, da neomajno vztraja na stališču državnopravne deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter odklanja vsako drugo stališče, naj se mu predlaga od katerekoli strani. Občinski odbor hkrati želi in prosi, da se tudi deželni odbor kot najvišja avtonomna oblast v deželi pridruži majniški deklaraciji. — Matej Vidic, župan.

+ Občinski odbor v Medvodah je v svoji seji 14. julija soglasno sklenil, da trdno vztraja na deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, za katero se je občinski odbor izrekel že ob novem letu. Občinski odbor želi, da bi vsak Jugoslovian podpisal to deklaracijo.

Politične novice.

+ Za kulisami. Državni poslanec dr. Ivan Šusteršič se zadnji čas mudi stalno na Dunaju ter obnavlja stare zveze z vlado in išče novih. Ponovno je že prišel k ministrskemu predsedniku, s čigar pomočjo bi hotel zopet priti do političnega vpliva, ki ga je doma zaigral. Tudi preteklo soboto je obiskal pl. Seidlerja. Vzporedno s tem njegovim delom za kulisami deluje njegov list v domovini, kateri dopoveduje Jugoslovanskemu klubu, da morajo glasovati za provizorij in vojne kredite, tudi če Seidler in njegov nemški kurz ostane. Tudi političnim otrokom je jasno, kakšne težavice ima dr. Šusteršič. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da bosta dr. Šusteršič in njegov edini oproda glasovala za Seidlerja in s tem izrazila svoje zadovoljstvo z nemškim kurzom, s preganjanji, revizicijami in drugimi Seidlerjevimi blagodarji.

+ »Ali stoji tako?« Pod tem naslovom ponatiskuje »Kärntner Tagblatt« dobesedno in s slastjo zadnjo podlo denunciacijo Šusteršič-Lampetovega okrožka v »Reichsposti« zoper »Slovenca« ter dostavlja: »Vsaka nadaljnja pripomba je odveč; radi tega nikoli kake energične zavrnitve zoper češko veleizdajo.« — »Slovenec« je to denunciacijo že zavrnil. Zadnje Lampetove okrožnice so zbujele zlasti pri obmejnih Slovencih le bučen smeh. Stranka, ki je zapadla smečnosti, je obsodila sama sebe. Nad vse zlobne denunciacije po sovražnih nam nemških listih pa so naravnost nagnusne in pribit ostane nemški rek: »Der größte Schuft im ganzen Land, das ist und bleibt der Denunziant!«

+ Velenemci proti habsburški dinastiji. »Leipziger Neueste Nachrichten« so v Avstriji prepovedane, ker so napadle našo dinastijo in razširjale bajke o cesarici. Kakor poroča »Glos Narodu«, so razširili avstrijski nemški radikali te gorostasne bajke kot ponatis iz vsenemškega lista »Leipziger Neueste Nachrichten« v tisočih in tisočih izvodih med ljudstvo v Avstriji. Lep donek k povesti o veleizdajalcih.

+ Oče in sin. »N. W. Journal« poroča, da se nahaja sin znanega vsenemškega državnega poslanca Wolfa kot vojak v angleški armadi, v katere vrstah se bori proti Nemčiji. Ko bi bil Wolf Volk, bi bil že davno interniran, tako pa hodi še vedno svobodno po Avstriji in navdušuje sebe in druge za Hohenzollernce.

+ Tega ni povedal. Pretekli teden je imel znani nemški kričar Wichtel shod v Slovenski Bistrici. Na shodu je govoril o marsičem, a eno je pozabil povedati: da zasledujejo njegovega sina zaradi tatvine in — dezercije.

+ Krajevni odbor S. L. S. se je pred kratkim ustanovil v Preski pri Medvodah.

+ Seidler hotel razpustiti zbornico. Večernik »Fremdenblatta« poroča 15. t. m.: Izvedeli smo, da je poklical ministrski predsednik dr. vitez pl. Seidler v soboto še med ministrskim svetom načelnike obeh zbornic državnega zbora na posvet, na katerem jim je nameraval naznaniti, da če ne dobi večine za svoj kabinet, bo razpustil državni zbor. Ker krona, kakor izvemmo z zanesljive strani, v avdijenci po ministrskem svetu gospoda dr. pl. Seidlerja ni pooblastila, da sme ta korak storiti, ni preostalo ministrskemu predsedniku drugega, kakor da je v tako nenavadni obliki sklicani konferenci le izjavil, da je sklical konferenco le z namenom, da zadnjič apelira na poslanske stranke, naj se vrše razprave državnega zbora mirno.

+ **Nemci proti dr. Sieghartu.** Poslanec Waldner, Teufel, Waber, Pantz in tovariši nameravajo v poslanski zbornici interpelirati zaradi početja tajnega svetnika dr. Rudolfa Siegharta, ki se je s svojim vplivom kot bivši uradnik ministrskega predsedstva in kapitalistično močjo in zvezami polastil lista »Neues Wiener Tagblatt« in cele vrste drugih časnikov in zasnoval časniški trust, s pomočjo katerega zlorablja žurnalistiko za spletkarsko politiko in svoje osebne cilje. Njegovo početje je javnim interesom skrajno nevarno in škodljivo in javnost tega ne more več mirno trpeti. Vlada naj ukrene potrebno, da se Sieghartovim spletkam napravi konec.

+ **Nemci.** V odboru Zveze nemško-nacionalnih strank je poročal načelnik poslanec Waldner o pogajanjih s Poljaki in socialnimi demokrati za zagotovitev parlamentarnega dela in o pojasnitvi vojnega ministra glede dogodkov na jugozapadni fronti. Nato so naznanili nujne interpelacije, ki jih bodo vložili člani zveze.

+ **Slovanska srednja Evropa.** Iz Prage poročajo 15. t. m.: Na zborovanju v Humpolcu je govoril poslanec Klofač o političnem položaju in izrazil veselje, da Čehi v zvezi z Jugoslavlani stopajo v stik tudi s poljskim narodom. S tem se začenja reševati problem srednje Evrope ali boljše vzhodno srednje Evrope, vsekakor ne v zmislu vsenemštva. Pred 20 leti Čehom niti v sanjah ni padlo na um, misliti na to, kar je češko vprašanje danes. Češki narod je v svojih ciljih edin in tega dejstva ne morejo izpremeniti ne obljube ne grožnje.

+ **Poslanec Hummer** je »iz ozirov na svoje časniške dolžnosti« izstopil iz nemško-nacionalne stranke in Zveze.

+ **Državna stranka gosposke zbornice.** Dunaj, 15. (K. u.) Korespondenca »Austria« poroča: Državna stranka gosposke zbornice je zborovala danes pod predsedstvom grofa Walterskirchna na ustanovni seji. Program stranke so soglasno sprejeli. Nova stranka izjavlja v svojem programu, da smatra za svojo glavno nalogo krepko pospeševanje vseh stremeljenj, ki merijo na to, da avstrijska država vedno bolj razvija svoje kulturne, politične in gospodarske sile, da se pred vsem naravnost iz avstrijske misli uvede nova oblika ustavnih in upravnih naprav. Bistveno vsebuje posebno avstrijska državna misel, da množino enakopravnih, medsebojno neodvisnih narodnih plemen spoji v državno enoto, ki varuj plemena v svobodnem razvoju njih narodnih in kulturnih lastnosti, v drugih rečeh naj pa se združijo na uspešno skupno sodelovanje celoti v korist.

+ **Poslanec Dobernig** je tako obolel, da se boje zanj.

+ **Ogrski ministri na Dunaju.** Dunaj, 15. (K. u.) »Ungarische Post« poroča: Ogrski ministri predsednik dr. Wekerle, ki se je pripeljal danes z ministrom grofom Aladarjem Zichyjem na Dunaj, je obiskal pred vsem viteza pl. Seidlerja in je na to govoril dolgo časa z zunanjim ministrom grofom Burianom. Wekerle, Zichy in baron Szterenyi, ki se je pripeljal zvečer, bodo jutri spremljevali cesarja in cesarico, ki obiščeta Požun.

+ **Hrvatski sabor.** Zagreb, 15. julija. (K. u.) Sabor je soglasno sprejel v prvem branju novelo k vseučiliški postavi, s katero se organizira medicinska fakulteta.

+ **Imunitetno vprašanje v hrvaškem saboru.** Poslanec dr. Krnić je naznanil hrvaškemu saboru, da se krši njegova poslanska imuniteta. Disciplinarna oblast je namreč uvedla disciplinarno postopanje, ker je kot sodnik agitiral zase na shodih, neopravičeno izostajal iz urada in podaljšal ostavko zapustil službo, ne da bi čakal rešitve. Imunitetni odsek je vzel naznanilo v razpravo in sklenil, da se imuniteta ni kršila, obenem pa stavil predlog, naj vlada predloži nov zakon o nedotakljivosti poslancev. Sabor je v seji 13. t. m. odsekov predlog sprejel.

+ **Nov socialistični tednik v Zagrebu.** »Novine« poročajo: Po razkolu v vodstvu socialistične stranke je gosp. Vit. Korač izstopil iz uredništva »Pravde«, ki je prešlo v roke protivne struje, ki še danes ne ve, po kateri poti naj krene, ter koleba sedaj na to sedaj na drugo stran. Korač je ustanovil nov tednik pod naslovom »Novo društvo«, ki izide te dni. List bo zastopal idejo splošne narodne koncentracije ter bo stal na stališču sodelovanja z meščanskimi strankami. Korač ima za seboj ogromno večino socialistov.

+ **Predavanje o dr. Kreku prepovedano.** Dalmatinsko namestništvo je prepovedalo predavanje o dr. Kreku v Splitu.

+ **Kandidati za poljski prestol.** Berliner Tagblatt poroča, da prihajajo v poštev kot kandidati za poljski prestol sledeče osebe: 1. Pruski knez Avgust Viljem (toda preje bi moralo biti rešeno versko vprašanje), 2. nadvojvoda Karol Štefan, 3. knez Albreht Evgenij, drugi sin virtenberskega kneza Albrehta, 4. knez Friderik Kristijan, drugi sin saškega kralja, 5. knez Ciril, drugi sin bulgarskega carja.

+ **O Hertlingovi izjavi** pišejo pariški listi, da sieer njegov govor ni bil senačen, a dokazal je, da se politika Nemčije ni spremenila in da popolnoma soglašava vla-

da z vojnim vodstvom. Posebno se peča pariško časopisje s Hertlingovo izjavo, da je pripravljen v malem krogu razpravljati o miru. Listi pravijo, da ententa ne gre v Hertlingovo past, ker mu gre za to, da loči zaveznike. »Havas« izjavlja: Hertling je povzročil edino nevarnost, da se morebiti dobe v ententi slabiči, ki bi se zavzemali za prenatgjen mir. »Corriere della Sera«, o katerem se sodi, da objavlja inspirirana poročila, pravi, da je govoril Hertling dvorezno. Zavezniki se ne odtegnejo resnim mirovnim razgovorom, a Hertlingov govor dokazuje, da še ni prišel čas, ko bo mogoče govoriti o miru.

+ **Pogreb grofa Mirbacha.** Kolin, 15. (K. u.) Danes dopoldne so pokopali v Moskvi umorjenega nemškega poslanika grofa Mirbacha.

+ **Italijansko-francosko pobratimstvo.** Chiasso, 15. (K. u.) Povodom francoskega narodnega slavlja so prirejali v več italijanskih mestih pobratimske francosko-italijanske slavnosti.

Dnevne novice.

— **Medvođe.** Občinski odbor je v svoji seji dne 14. t. m. soglasno imenoval presvitlega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča za častnega občana.

— **Zagorje na Krasu.** Na današnji seji občinskega zastopa je bil na predlog župana prevzvišeni knezoškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič soglasno izvoljen za častnega občana občine Zagorje.

— **Umrj** je 13. t. m. g. Leopold Bernot, organist na Koroški Beli, star 60 let. Rajni je bil doma iz Stranj pri Kamniku. Skoraj 30 let je služil poprej po slovenskih župnijah na Koroškem. Naj v miru počiva!

— **Težko je obolel oče mestnega župnika,** pisatelja Fr. S. Finžgarja.

— **Odlikovanje.** Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil poročnik etp. bat. 201 Anton Pečlin, sedaj na dopustu v Dobu.

— **Padel** je na italijanskem bojišču precej v začetku zadnje ofenzive enoletnik Franc Zbanič, dopolniviš 20. leto svoje starosti. Spadal je svoj čas med najmarljivejše in najnadarjenejše učence prve državne gimnazije v Ljubljani. Imel je voljo in zmognosti koristiti kdaj svojemu narodu, pa ni smelo biti!

— **Župana mučenca.** Te dni sta se po štirih letih vrnila bivša dalmatinska mestna župana dr. M. Čingrija in dr. I. Krstel v Dubrovnik oziroma v Šibenik. Začetkom vojske so ju internirali in sta do amnestije prestajala vse veliko trpljenje političnih preganjalcev. Prebivalstvo v Dubrovniku in Šibeniku je sprejelo svoja bivša načelnika z velikimi častmi. Sicer je oblast prepovedala vsake ovacije, a ljudstvo je našlo poti, da je svojima narodnima mučnikom javno pokazalo svojo ljubezen in spoštovanje.

— **Planina pri Vipavi.** (Razno.) Od 20. aprila sem imamo novega dušnega pastirja v osebi znanega župnika-infanterista Janka Maierhoferja s Koroškega. Ko je došel na Planino, sta ga sprejela dva starodavna Planince: dež in burja. Če pa vprašaj g. župnika, kako se mu na Planini godi, se vedno odreže smehljaje: boljše kot na fronti. — Aproxivacija nam je dala zabele eno kilo za pol leta in družino, po 54 K. Celovčani pa dobe isto množino mesečno in po 30 K. Olja pa smo dobili četrt litra na osebo in semester, po 13 K. — Prešiče moramo kupovati dva dni hoda daleč po 100 K za teden starosti. Vipavska dolina je vsled dveletnega neprestanega in obilnega nastanjenja vojaštva izmed cele Kranjske glede življenja najbolj udarjena. Zato bi bilo pričakovati, da se bodo naši deželni očetje zanj najbolj zanimali, pa rajši krpajo razne »resnice« in »novice«, kakor da bi bilo s temi jetičnimi lističi praznm žolodcem kaj pomaganega. Če bi v kaki nemški pokrajini ljudje tako gladovali, kakor v slovenski Notranjski, bi vpilo vse od Belta do Adrije. — Umrj nam je Ivan Marc, posestnik Novakovega mlina, po vsem Vipavskem znana oseba, vnet narodnjak in vzgleden družinski oče. Bil je tudi napreden gospodar, ki je vpeljal v svoja poslopja električno razsvetljavo. Ob pogrebu so darovali njegovi prijatelji precejšnjo vsoto za Krekov spomenik. Sploh se pri nas pobira neprenehoma za vse mogoče namene. Za naše invalide smo tekom vojne nabrali že stotine in stotine kron. In vendar od naših štirih invalidov v fari še noben ni ničesar dobil. Nabiramo tudi za kip Jezusovega Srca in soho sv. Antona.

— **Cerkvena ura** pri nas počiva, orgle tudi. Organist, ženskega spola, se še uči v beli Ljubljani. — Vreme, redni dež, škoduje že naši trti. — Proti zakotnim plesom neodraslih nastopamo strogo. — Neki fant je z neprevidnim ravnanjem z raketo vžgal neki skedenj. — Knezoškofa smo iz-

volili za častnega občana. Za šusteršič-Lampetove nervoznosti pa nimamo smisla. To bi bilo lepo, da bi taki ljudje še komandirali! Skrbé naj raji, da bo hirajoča Notranjska dobila kaj jesti. — Na Koroškem so se slovenske občine zavzele za deklaracijo, in deželni odbor jim ni poslal nobenega fermana v imenu človeških in božjih postav.

— **Les za vinograde.** Uradno poročajo: Istrska deželna upravna komisija je zvedela, da se istrski vinogradniki pritožujejo, da oblasti na Kranjskem delajo zapreke izvažanju lesa za vinograde. Glasom odgovora, ki je došel od c. in kr. skupine za dobavljanje drv soški armadi, ne obstoja prepoved za izvažanje tistih vrst lesa, ki se rabijo v vinogradništvu, torej je njihov izvoz prost.

— **Mesto Zagreb** je štel pred sto leti 7306 prebivalcev, danes pa šteje približno 100.000 duš.

— **Maksimalne cene za repo na Ogrskem** so določene na 50 K 100 kg pri producentu, 65 K pri veletrgovcu in na 80 v 1 kg za konzumenta.

— **Novo paroplovno društvo** pod naslovom »Liburnia« s sedežem v Malem Lošinjju se je ustanovilo te dni.

— **Ogrski kapital v Srbiji.** V Budimpešti se je osnovala del. družba za predelavo sadja in zelenjave pod naslovom »Drina«. Delniška glavica znaša 1 milijon kron. Nasadi, ki jih bo družba izkoriščala, so v Mladencu v Srbiji.

— **Višja ženska trgovska šola v Koturu** se bo z novim šolskim letom 1918-19 po štirih letih zopet otvorila.

— **Zrakoplov račne pošte Dunaj-Budimpešta padel.** V nedeljo popoldne je zrakoplov, ki je odletel popoldne ob 5. uri z Dunaja z račno pošto proti Budimpešti, v bližini ogrskega obmejnega kraja padel. Oba častnika, nadporočnik Varga in poročnik Winger, sta ubita. Pošta je ostala nedotaknjena.

Ljubljanske novice.

lj Pomagajte ljudem, dokler je še čas! Gospoda ljubljanskega župana opozarjamo na sledečo okolnost s prošnjo, da odpomore. Tujski promet v Ljubljani je velikanski. Pri sedanjih neurejeni aprovizaciji v Avstriji tvori Ljubljana važno vmesno trgovsko postajo, ker ljudje s Primorja kupujejo živil povsod in radi neugodnih železniških zvez čaka vlakov veliko ljudi, ki so ljudje, dasi so reveži: breme in posledica vojne šibe. Zdaj prenočujejo ti reveži kar pod milim nebom, ker prenočišč ni mogoče dobiti in jih je dosti med njimi, ki jih tudi plačati ne morejo. Poleti to že še gre, dasi človekoljuba boli srce, ker ljudje v resnici ne vedo, ko pridejo v Ljubljano, kam naj položijo svojo glavo. Kaj bo pa pozimi? Ljudje bodo zopet polegali po kamnitih tleh malega poslopja našega glavnega kolodvora. Vemo, dolžna bi bila uprava južne železnice, da stori kaj za ljudi, ki čakajo vlakov, ampak tega storila ne bo. Vemo, da bi morala pomagati tudi deželna vlada in deželni odbor, a zopet dvomimo, če bosta kaj storila. Preostane le mestna občina, ki je v prvi vrsti poklicana, da skrbi za gostoljubni glas bele Ljubljane tudi nasproti slovanskim gostom z juga, dasi so reveži. Naj zato mesto zgradi v bližini kolodvora primerno lopo, četudi samo z lesenimi ležišči, da bodo ljudje vsaj pod streho. Ni treba misliti na velike reči, ampak nekaj se pa mora res storiti in četudi ne po postavi, je pa takorekoč samoobsebi umljivo, da skrbi za dober glas mesta v prvi vrsti občina, ki bi lahko za prenočevanje v taki leseni kolibi magari pobirala malo pristojbino. Kdor ne more graditi palače, se zadovolji tudi s kajžo!

lj **Stradajoči otroci v Trstu in okolici** so se peljali včeraj popoldne s poštnim vlakom pod vodstvom gospoda vodja Valentice na Hrvaško. Odbor ljubljanskih dam pod vodstvom gospe Wessner je otroke okrepčal na glavnem kolodvoru s kruhom in kuhanim sadjem. Nekateri otroci so vzbujali pretresljiv pogled skrajne izstradanosti. Otroci so bili za gostoljubnost in prijaznost iz srca hvaležni. Otrok je bilo približno 110. Na Hrvaškem ostanejo do konca vojske.

lj **Včerašnji dunajski jutranji brzovlak** se je pripeljal v Ljubljano čez Sobotico—Gradec ob 5. uri popoldne, večerni dunajski civilni brzovlak pa ob pol 9. uri zvečer naravnost z Dunaja, ker so po neurju poškodovani železniški nasip pri Kahlenbergu kmalu popravili.

lj **Lurški romarji** iz leta 1908. obhajajo v četrtek, dne 18. julija, desetletnico na Rožniku. Zjutraj ob 5. uri zbiralisce pod Rožnikom pri kapelici, odkoder je procesija v cerkev, kjer bodo pete litanije in sv. maša z obhajilom. Med litanijami lurški odgovor in na koncu lurška pesem. Med mašo poje šentpeterski cerkveni zbor. — Vsi romarji, kar vas je v Ljubljani, na dan! Tudi drugi se udeležite mirovne pobožnosti.

lj **Demonstracije pred sodiščem.** Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je vršila obravnava proti 11 osebam, ki so se ude-

ležile ljubljanskih demonstracij 24. aprila, pobile nešteto oken in izlozbo ter izvršile tudi različne tatvine. Vsi obtoženci so bili spoznani za krive in so dobili sledeče kazni: delavca Jožef Velkavrh in Franc Mežviovč po 3 mesece, knjigoveški učenec J. Orehovec in tovarniška delavka M. Žargi po 3¼ meseca, fotografski učenec Herm. Kocijan, tovarniška delavka Angela Zalar, delavka Ivana Trefalt, tovarniška delavka Marija Videnič in mesarski učenec Karel Müller po 2 mesece, železostugar Jernej Žargi 6 tednov in ključavničarski učenec Indof 4 tedne težke ječe, poostrene vsakih 14 dni s trdim ležiščem. Več obravnav se je vršilo že prej, pri katerih so obtoženci prejeli občutne kazni, mnogo obravnav se bo še vršilo.

lj **Christofov učni zavod** priredi tekmovalno stenografsko brzopisje dne 17. julija 1918 slovensko in dne 18. julija 1918 nemško, vsakokrat ob 8. uri zjutraj na zavodu, Miklošičeva cesta št. 8, Ivršično poslopje. Brzina 200 zlogov v minuti. — Vstop vsakomur dovoljen.

Štajerske novice.

š **Smrtna kosa.** V sanatoriju Hansa v Gradcu je minuli petek umrla gospa Marija Bauman, veleposestnica v št. Ilju v Slov. Goricah. Bila je blaga gospa, verna krščanska žena in velezavedna Slovenka. Ko so v št. Ilju v Slov. Goricah nabirali podpise za deklaracijo, je poklicala k sebi vse dedke in viničarke, ter jim priporočila, naj podpisajo deklaracijo. Bolehala je že dolgo in dasi so ji zdravniki že davno priporočili, naj gre v kak sanatorij, je vendar privolila, da so jo spravili v sanatorij Hansa v Gradcu. A bilo je že prepozno; prišla je tja v četrtek, v petek pa je že izročila Vsemogočnemu svojo blago dušo. Truplo blage pokojnice prepeljejo v št. Ilj, kjer bo pogreb dne 16. julija ob 9. uri dopoldne. Pokojnica je zapustila soproga in pet otrok, dve hčerki in tri sine. Sveti ji večna luč, a preostalih naše soželje.

š **Prepovedan promet z nahrbtniki.** C. kr. namestništvo v Gradcu je izdalo strogo naredbo proti prometu z nahrbtniki. Naku-povanje krompirja je do 27. julija sploh prepovedano, od 27. julija dalje pa samo proti posebnim izkaznicam. Te dni so na železniških postajah že zaplenili veliko živil in povzročili mnogo joka. Ljudje po mestih nimajo kaj jesti, sedaj pa jim pobirajo še tistih par krompirjev, ki so jih sprosil pri prijateljih ali sorodnikih.

Koroške novice.

k **Pogreba metropolitak,** kneza in nadškofa dr. Balt. Kalnerja v Solnogradu se je udeležila večja deputacija s Koroške. Knez in škof dr. Heffer je imel prisrčen nagrobni govor. Navzoči so bili deželni glavar koroški pl. Aichelburg-Labija, stolni prošt Bittner, stolni župnik Martin Kovač, prelata Franckl in Ecker itd. — »Mir« piše o pokojniku med drugim: Rajni metropolit je bil imenovan za krškega škofa v zelo težavnih časih. Nemški nacionalci so tedaj divjali in so menili, da imajo usodo Koroške za vso večnost v svojih rokah. Krščanski socialci, njihovi sedanji zavezniki, so bili tedaj potlačeni, brez moči. Dr. Kalner je imel težavno stališče. Pritiskali so nanj na vseh koncih in krajih in se mu hinavsko prilizovali, in še preden je prišel v Celovec, je imel o Slovincih vse polno informacij, seveda napačnih. Z vsakdanjimi obrabljenimi nemškimi publicami so ga nadlegovali; tako na primer da mu ni treba znati slovenski in če bi se naučil, da bi ga nihče ne razumel. Dr. Kalner ni bil samo učen mož, ampak tudi izredno bistroumen politik. Kmalu je opazil, da bi pot, na katero bi ga bili radi spravili nemški nacionalci, ne bila pogubna samo za Slovence, ampak tudi za Cerkev na Koroškem. V visoki starosti se sicer ni naučil slovenščine in zato žal ni mogel osebno oznanjati Slovincem božje besede, pač pa se je potrudil, da je pri vizitacijah v slovenskih krajih pri sprejemih nagovarjal naše ljudstvo v slovenskem jeziku. Prišel je enkrat tudi v našo sredo, k občenemu zboru »Slov. krščansko-socialne zveze za Koroško«, in z našimi verniki in pohlitel na Brezje k Materi božji in na zadnji katoliški shod v Ljubljani. Pod njegovim pastiranjem smo Slovenci na pritisk nemške duhovščine izgubili eno korarsko mesto pri stolnem kapitlju in se je tedaj začel razdor med slovensko in nemško duhovščino, ki so ga razmere med vojsko le še poglobile, ne po krivdi slovenske duhovščine.

k **Razno.** Čumabno društvo v št. Štefanu ob Zili je sklenilo likvidacijo, ki se zdaj izvede. — V Celovcu so ukradli gostalnščarju v Glinski ulici iz hleva kobilo, vredno 7000 kron. — »K. T.« poroča, da pride v Zilsko dolino kader 35. pešpolka iz Plzna. List se vsled tega močno vznemirja, češ da sta dve tretjini moštva Čehi in da zna biti del iz Rusije došlih vojakov navdahnjenih z — boljševiskimi idejami. Pozivajo svojega poslanca, da naj ali sploh zabrani nastanitev vojaštva ali vsaj doseže,

Votoliška tiskarna v Ljubliani.